

Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

BK-VII.0520.221.2026
Warszawa, 08 maja 2026 r.

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr **16454** w sprawie braku implementacji standardów ochrony wierzycieli przed nadużyciami kapitałowymi współników w projekcie ustawy o zmianie ustawy - Prawo upadłościowe oraz niektórych innych ustaw (UD260), którą złożył Pan Poseł Piotr Górnikiewicz, przedstawiam następujące informacje.

Ministerstwo Sprawiedliwości dostrzega społeczno-ekonomiczną rolę i doniosłość skutecznej restrukturyzacji i upadłości. Dlatego w sposób ciągły prowadzi intensywne prace i analizy, które zmierzają do zwiększenia skuteczności postępowań restrukturyzacyjnych i upadłościowych. Wszystkie zgłaszane do Ministerstwa postulaty są analizowane i w miarę możliwości uwzględniane w kolejnych projektach.

Ad 1

Zgłoszone w interpelacji zagadnienia nie dotyczą rozwiązań zawartych w projekcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe, ustawy – Prawo restrukturyzacyjne oraz ustawy o Krajowym Rejestrze Zadłużonych, który oznaczony jest numerem UD260 w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów.

Projekt UD260 ma na celu zwiększenie efektywności w ostatniej fazie postępowań w sprawie oddłużenia osób fizycznych, czyli na etapie wykonywania planu spłaty

wierzycieli. W projekcie proponuje się zmianę zasad sprawowania nadzoru nad wykonywaniem przez upadłego planu spłaty wierzycieli poprzez zniesienie nadzoru sądu z urzędu. Ponadto projekt zakłada wprowadzenie ryczałtu na wydatki w tzw. uproszczonym postępowaniu upadłościowym osoby fizycznej, która nie prowadzi działalności gospodarczej. Dlatego projekt nie zawiera postulowanych zmian w zakresie subordynacji ustawowej wierzytelności współników z tytułu pożyczek udzielonych spółce.

Projekt UD260 wraz z uzasadnieniem jest dostępny na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji:

<https://legislacja.gov.pl/projekt/12404952/katalog/13173757#13173757>.

Ad 2

Ministerstwo Sprawiedliwości nie przewiduje wprowadzenia przepisów zapewniających bezwzględną bezskuteczność zabezpieczeń rzeczowych ustanowionych na rzecz podmiotów powiązanych przed ogłoszeniem upadłości.

Ochronę przed działaniem dłużnika na szkodę wierzycieli przy ustanawianiu zabezpieczeń rzeczowych na rzecz współników stanowią już przepisy zawarte w ustawie – Prawo upadłościowe z 28 lutego 2003 r. Zgodnie z art. 127-131, bezskuteczne są czynności prawne dokonane przez upadłego przed ogłoszeniem upadłości, jeżeli mogą one choćby hipotetycznie prowadzić do pokrzywdzenia wierzycieli.

Na uwagę zasługuje zwłaszcza art. 128 ust 2. Przepis ten stanowi, że sędzia-komisarz, z urzędu albo na wniosek syndyka, uzna za bezskuteczną - w stosunku do masy upadłości - odpłatną czynność prawną dokonaną przez upadłego (będącego spółką lub osobą prawną) z jej współnikami w terminie sześciu miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Chyba że druga strona czynności wykaże, że nie doszło do pokrzywdzenia wierzycieli.

Warto również wspomnieć o art. 17 ust. 1 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1023 z 20 czerwca 2019 r. w sprawie ram restrukturyzacji zapobiegawczej,

umorzenia długów i zakazów prowadzenia działalności oraz w sprawie środków zwiększających skuteczność postępowań dotyczących restrukturyzacji, niewypłacalności i umorzenia długów, a także zmieniającej dyrektywę (UE) 2017/1132 (dyrektywa o restrukturyzacji i upadłości)

Zgodnie z tym przepisem, państwa członkowskie zapewniają należytą ochronę nowego finansowania i finansowania przejściowego. W przypadku późniejszego ogłoszenia upadłości dłużnika, nowe finansowanie i finansowanie przejściowe nie mogą być uznane za bezskuteczne, nieważne lub niepodlegające wykonaniu. Podmioty zapewniające takie finansowanie nie ponoszą odpowiedzialności cywilnej, administracyjnej ani karnej z tego powodu, że finansowanie takie wiąże się ze szkodą dla ogółu wierzycieli.

Ad 3

W Ministerstwie Sprawiedliwości nie prowadzono analiz z zakresu pozornego finansowania spółek, bezpośrednio przed ich upadłością, za pomocą pożyczek od wspólników zamiast wkładów na kapitał własny.

Ad 4

W odniesieniu do kwestii odsetek od pożyczek udzielanych przez wspólników spółce, należy stwierdzić, że odsetki pełnią zarówno funkcję wynagrodzenia za korzystanie z kapitału, jak i funkcję kompensacyjną związaną z ryzykiem. Ograniczenia ustawowe w tym zakresie mogą wpływać na równowagę stosunków zobowiązaniowych oraz na decyzje inwestycyjne uczestników rynku.

Odpłatność nie należy do istotnych składników umowy pożyczki (art. 720 *ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny*). Możliwa jest zatem pożyczka nieoprocentowana. Wówczas jednak rynkowa wartość niezapłaconych przez spółkę odsetek stanowi dla niej przychód podatkowy. Jednym z praktycznie istotnych elementów pożyczki wspólnika na rzecz spółki jest zastrzeżenie określonego wynagrodzenia za korzystanie przez spółkę z udostępnionego jej kapitału dłużnego, przy czym takie oprocentowanie powinno mieć charakter rynkowy. Ma to istotne znaczenie w kontekście kontroli podatkowej, gdyż

pożyczki wspólników świadczone spółce mogą być narażone na zarzut tzw. ceny transferowej. Oprocentowanie pożyczki odbiegające istotnie „w dół” od średniej rynkowej oprocentowania pożyczek danej kategorii może być potraktowane jako ukryty transfer majątkowy na rzecz spółki, co rodzi ryzyko przypisu podatkowego po stronie przychodów spółki. Z kolei zawyżone odsetki określone w umowie pożyczki mogą być potraktowane jako nieekwiwalentne świadczenie na rzecz wspólnika, prowadzące do nieuzasadnionego zawyżenia kosztów podatkowych spółki.

Zgodnie z ustawą - Prawo restrukturyzacyjne (art. 150 ust. 1 pkt 2), odsetki za okres od dnia otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego objęte są układem. Oznacza to, że w czasie trwania postępowania restrukturyzacyjnego nie można dochodzić zapłaty odsetek od wierzytelności układowych. Decyzje w zakresie dalszego losu tych odsetek podejmowane są w układzie. Z kolei propozycje układowe w ramach postępowania restrukturyzacyjnego bardzo często przewidują umorzenie odsetek w całości. Wyjątek stanowią należności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, których nie można umorzyć, a jedynie rozłożyć na raty lub odroczyć ich termin płatności. Jest to jeden z najczęstszych sposobów restrukturyzacji zobowiązań, obok redukcji kapitału głównego czy odroczenia terminu płatności.

Mało realne jest doprowadzenie do sytuacji, w której układ przewidywałby zaspokojenie odsetek, przy jednoczesnym jakimkolwiek ograniczeniu zaspokojenia wierzytelności kategorii 1 albo 2 z art. 342 ustawy - Prawo upadłościowe. Takie działanie powodować będzie bowiem wysokie prawdopodobieństwo skutecznego sprzeciwu grupy redukowanej o wyższym pierwszeństwie i tym samym uniemożliwi stwierdzenie zawarcia układu.

Wierzycielowi będą należały się odsetki za opóźnienie wtedy, gdy dłużnik opóźnia się w spełnieniu świadczeń wynikających z układu, który przewiduje rozłożenie zobowiązań dłużnika na raty. Stosownie bowiem do uchwały Sądu Najwyższego z 20 lutego 2013 r. sygn. akt CZP 96/12 „zawarcie układu nie pozbawia wierzyciela roszczenia o zapłatę pozostających poza układem odsetek za opóźnienie w zapłacie wierzytelności objętej

układem za okres po ogłoszeniu upadłości”. Kwestia odsetek naliczanych od pożyczek wspólników w trakcie postępowania restrukturyzacyjnego nie powinna więc stanowić istotnej przeszkody w zaspokojeniu uzasadnionych roszczeń wierzycieli.

Z wyrazami szacunku
Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/